

Siyasette Baraj Hareketliliği

Dönemsel olarak birçok siyasi partinin üzerinde durduğu ve askeri dönemden kalan bir hüküm olan seçim barajının düşürülmesi tekrar siyasetin gündemine oturdu. Seçim barajıyla ilgili olarak yansıyan kulis bilgileri, durumun seçim mevzuatına uygun olup olmadığı sorusunu akla getirdi. - 09.06.2020

Son milletvekilliği genel seçimlerinde, siyasi partiler arasında yapılan ittifaklarla bir nevi seçim barajının anlamsız hale getirildiği, yüzde bir oyu olmayan partilerin dahi TBMM’de temsil edilmesi sonucunun doğduğu gerçeği karşısında yeniden bir düzenleme yapılmasının kaçınılmaz olduğu düşünülüyor.

Seçim ittifakı, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu’nun 12/A maddesindeki “Seçimlere katılma yeterliliği taşıyan siyasi partiler, ittifak yaparak seçime katılabilir. İttifak yapan siyasi partiler, kendi aday listelerini verir.” hükmü çerçevesinde yapılıyor.

Anılan Kanunun “Genel baraj ve hesaplanması” başlıklı 33’üncü maddesine göre, genel seçimlerde ülke genelinde, ara seçimlerde seçim yapılan çevrelerin tümünde, geçerli oyların % 10’unu geçmeyen partiler milletvekili çıkaramazlar.

Anılan maddeye 13/3/2018 tarih ve 7102 sayılı Kanunun 20 nci maddesi ile eklenen cümle ile; seçim ittifakı yapılması halinde, % 10’ luk barajın hesaplanmasında ittifak yapan siyasi partilerin aldıkları geçerli oyların toplamı esas alınacağı ve bu siyasi partiler için ayrıca baraj hesaplaması yapılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Mevcut durumda ittifakta olup yüzde olarak hangi oranda oy alırsa alsın, ittifak partilerinden birinin adayı, bir seçim çevresinde seçilebilecek oyu alırsa vekil çıkarabilecektir. Kulislere yansıyan bilgilere göre, ittifak uygulamasının seçim barajını fiilen ortadan kaldırdığı yorumları yapılırken, barajın ittifak yapan partilerin en az yüzde 5 oy almaları şekline dönüştürülebileceği iddia ediliyor. Bu düzenlemenin yapılması durumunda ittifak partilerinden ülke genelinde % 5 ve üzerinde oy alamayan partiler vekil çıkaramayacaklar.

Kulislere yansıyan bir başka bilgi ise; seçim bölgeleri ile ilgili. Bu tartışmanın odak noktası ise dar bölge veya daraltılmış bölge uygulaması. Adalet ve Kalkınma Partisinin, milletvekili seçimlerinde dar bölgeye sıcak bakmadığı, daraltılmış bölgeye daha yakın durduğu ifade ediliyor.

Peki nedir bu Dar ve Daraltılmış Bölge:

Dar bölge; İngiliz modeli olarak bilinen her seçim çevresinin bir milletvekili çıkarması yani seçim çevresinde en çok oyu alan partinin milletvekilliğini almasına dayanan bir seçim sistemidir. Bu durum, Türkiye’de 600 ayrı seçim çevresi olması sonucunu doğurur.

Daraltılmış Bölge, Türkiye’de 1987 ve 1991 yıllarındaki seçimlerde ANAP kurucusu Turgut Özal’ın uyguladığı bir modeldir. Bu modelle, ülkenin en fazla 4 ya da 5 milletvekili çıkaracak bölgelere ayrılmasını öngörmektedir.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA